

การพัฒนาบทเรียนแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการรับสาร
สำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ¹

A DEVELOPMENT OF BLENDED INSTRUCTION IN THAI FOR COMMUNICATION
TO ENCOURAGE RECEIVING SKILLS FOR NAVAL RATING STUDENTS

กรพรรณ ตันติเวชกุล^{2*} อาจนรงค์ มโนสุทธิฤทธิ³ ธนะวัฒน์ วรรณประภา⁴

Korapun Tantivejkul Artnarong Manosuttirit Thanawat Wannaprapha

(Received: January 18, 2021; Revised: March 20, 2021; Accepted: March 21, 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนแบบผสมผสานวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เรื่อง การพัฒนาทักษะการรับสาร 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติ และผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีแบบผสมผสาน 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ได้แก่ นักเรียนจำชั้นปีที่ 1 โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 60 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Randoms Sampling) แบ่งเป็นผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติ 30 คน และผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีแบบผสมผสาน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) บทเรียนแบบผสมผสานวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เรื่อง การพัฒนาทักษะการรับสารที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านสื่อเทคนิค และด้านการวัดการประเมินผล 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนผสมผสาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนแบบผสมผสานวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เรื่องการพัฒนาทักษะการรับสารได้รับการประเมินคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา ด้านสื่อ และด้านการวัดการประเมินผล อยู่ในเกณฑ์ดีขึ้นไปทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 4.49 และ 4.70 ตามลำดับ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.77 สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสาน มีความพึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ยภาพรวมเท่ากับ 3.67

คำสำคัญ: การเรียนด้วยวิธีแบบผสมผสาน บทเรียนแบบผสมผสาน พัฒนาทักษะการรับสาร นักเรียนจำทหารเรือ

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาบทเรียนแบบผสมผสาน เพื่อพัฒนาทักษะการรับสาร สำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2564

² นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี 20131

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี 20131

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี 20131

Faculty of Education, Burapha University, Chonburi, 20131 Thailand.

* Corresponding Author E-mail: korapun.rtn@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were as follows: 1) to develop lessons based on blended learning for a Thai for Communications Course, focusing on receptive skills development; 2) to compare the learning achievements between two groups of learners: one using the normal learning method and the other using the blended learning method; and 3) to assess the learner 's' satisfaction among the group that took the blended learning lessons. The sample consisted of 60 learners from the 1st Year Naval Rating Students of the 2019 academic year, drawn from the Naval Rating School using the simple random sampling method. The learners were divided into two groups: one group of 30 using the normal learning method and the other group of 30 using the blended learning method. The instruments used in this research were: 1) blended learning lessons for the Thai for Communications course with the focus on receptive skills development that has undergone quality evaluation by experts on its content, technique, as well as measurement and evaluation; 2) a learning achievements test; and 3) a learner 's' satisfaction survey for the group that took the blended learning lessons.

The results of this research were: 1) the content, instructional media, as well as the measurement and evaluation of the blended learning lessons for the course received a "satisfactory" level of quality in its evaluation by the experts, with the averages of 4.72, 4.49, and 4.70 respectively; 2) the group that took the blended learning lessons had an average of 25.77 learning achievement, which was higher than that of the group taking the normal learning lessons, with a statistical significance of 0.05; and 3) the learners taking the blended learning lessons had a high satisfaction with an overall average of 3.67.

Keywords: Blended Learning, Blended Learning Lessons, Receptive Skills Development, Naval Rating Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องแสดงควมมีอารยธรรมของมนุษย์ ชนชาติใดที่มีบันทึกทางภาษาคือชนชาติที่ได้รับ การยกย่องว่ามีปัจเจกทางวัฒนธรรมที่รุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีต กล่าวได้ว่า ภาษาเป็นหลักฐานหนึ่งของควมมี สติปัญญาและอารยธรรมขั้นสูง อันมีผลต่อการสื่อสาร การส่งต่อควมคิด การสร้างควมเข้าใจ และสืบทอด ภูมิปัญญาตลอดจนอารยธรรมของชนชาติ ภาษาไทยมีควมสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือสื่อสารของ ประชาชาติไทยและเป็นเครื่องมือในการศึกษาเล่าเรียนตลอดจนการสืบทอดวัฒนธรรมไทย อันทรงคุณค่า นอกจากนี้ การใช้ภาษาได้ดียังทำให้สามารถประกอบกิจการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการช่วยให้เกิด ควมร่วมมือของชนในชาติ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2556, น. 11) ดังนั้น ภาษาจึงสำคัญมากต่อการดำรงชีวิต ของคนในสังคม และส่งผลอย่างยิ่งต่อการเคลื่อนไหวของทุกสังคมที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ภาษายังเป็นเครื่องช่วยในกระบวนการสื่อสาร เป็นทักษะที่สำคัญทักษะหนึ่งของคนในสังคม ที่แสดงออก และรับรู้เรื่องราว ทั้งยังเป็นสื่อกลางในการทำควมเข้าใจซึ่งกันและกัน จนเกิดเป็นกระบวนการ เรียนรู้ที่ทำให้เกิดเป็นศาสตร์ที่ทรงคุณค่ายิ่งในทุกสาขาวิชา กลายเป็นควมสำเร็จของการสร้างควมรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยการใช้ภาษาและทักษะการสื่อสาร สังคมจึงเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นการสร้างการศึกษา

สร้างศักยภาพแก่คนในสังคม เป็นการพัฒนาความก้าวหน้าให้กับประเทศ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ที่จะส่งเสริมให้ทุกคนเข้าถึงเทคโนโลยี แต่ในประเทศไทยนั้น ยังคงประสบปัญหาอยู่บ้าง เช่น หากคนช่วงวัยทำงานต้องการเรียนรู้ความรู้ใหม่ ๆ ย่อมเป็นไปได้ยาก เนื่องจากต้องประกอบสัมมาชีพ ไม่สามารถเข้าเรียนในห้องเรียนได้ ดังนั้น ช่วงเวลาที่หาความรู้ได้ จึงต้องไม่ทับซ้อนกับเวลาทำงาน โดยจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในการสร้างความยืดหยุ่นในการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการในแต่ละบุคคลได้ ให้บุคคลเหล่านั้นยังคงสามารถได้รับความรู้ได้อย่างครบถ้วน (Wingard, 2014, p. 35) เสมือนได้รับสารที่ถูกต้องจากการถ่ายทอดจากผู้รู้โดยตรง ทักษะการรับสารหรือรับความรู้ที่เกิดขึ้นจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาควบคู่ไปกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง รองรับความต้องการและลดข้อจำกัดทางการศึกษาของแต่ละบุคคล

ข้อจำกัดทางการศึกษาลักษณะดังกล่าวเกิดได้แม้กระทั่งในวัยศึกษา ดังที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจา โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ซึ่งเป็นนักเรียนทหารประจำโรงเรียน แต่มีกิจกรรมนอกสถานศึกษา ระหว่างการเรียนบ่อยครั้ง ทำให้ไม่สามารถเข้าเรียนในรายวิชาต่าง ๆ พร้อมกับเพื่อนนักเรียนคนอื่นได้เกิดเป็นปัญหาเข้าถึงเนื้อหาวิชาได้ไม่เท่าเทียม และปล่อยผ่านความรู้ในช่วงเวลานั้น ๆ ไป แล้วแสดงออกมาในช่วงที่สอบวัดความรู้ ทำให้ได้คะแนนไม่ถึงค่าเฉลี่ยมาตรฐาน จนเป็นปัญหาที่ได้รับรายงานผลการตรวจสอบสถานศึกษาภายในกองทัพเรือสถานศึกษาต่ำกว่าขั้นสัญญาบัตร และเป็นข้อบกพร่องที่จำเป็นต้องแก้ไข จากข้อเสนอในการตรวจประเมินสถานศึกษา (สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา, 2560, น. 2) การแก้ปัญหา ผู้เรียนไม่สามารถเข้าห้องเรียนได้ตามปกติ เมื่อเกิดเหตุขัดข้องในการเรียนรายบุคคล หรือกรณีนักเรียนที่อยู่รวมกันเกิดมีสถานะเป็นโรคติดต่อที่ส่งผลอันตราย ต้องแยกตนเองออกไปเพื่อรักษาที่แผนกแพทย์ของโรงเรียน ปัญหาดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องมีการสร้างแนวทางสำหรับการเข้าถึงการเรียนที่ไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียนให้กับผู้เรียน โดยอาศัยปัจจัยพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ คือ การพัฒนาทักษะการรับสารหรือรับความรู้ในการศึกษา ประกอบกับการใช้วิธีการเรียน และสื่อการเรียนที่มีคุณลักษณะเหมาะสมกับผู้เรียน รวมถึงสภาพแวดล้อมในการเรียนเพิ่มเติม จึงจะส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในตัวบุคคลอย่างเต็มประสิทธิภาพได้ (สำนักงานเทคโนโลยี และสื่อการสอน, 2562, น. 4)

เมื่อพิจารณาจากปัญหาความแตกต่างในแต่ละบุคคลของผู้เรียน ทั้งความจำเป็นในการทำกิจกรรม และข้อจำกัดเรื่องเวลา แนวทางการเรียนที่มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับผู้เรียน จึงควรจะอยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาและมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันหรือครูได้ วิธีการที่ได้กล่าวถึงนี้ เรียกว่า การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งเป็นวิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีการใช้สื่อที่หลากหลาย ไม่จำกัดพื้นที่การเรียน สามารถจัดการเรียนได้ทั้งแบบในชั้นเรียนเป็นการเผชิญหน้า (Face to Face) หรือการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์หรือสื่อมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างกัน มีกิจกรรมการเรียนร่วมกันเป็นชุมชนเสมือนแบบไม่เผชิญหน้า (Virtual Community) หรือชุมชนเสมือน (Online Community) ใช้การติดต่อสื่อสาร และการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online Learning) (เศณีวี ฤกษ์มงคล, 2562, น. 839) ซึ่งครูผู้สอนจะเป็นผู้จัดทำทางเลือก และสัดส่วนที่เข้ากับบริบททางการเรียน ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย การเรียนแบบผสมผสานนี้อาจเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้เรียนบางกลุ่ม ที่อาจคุ้นเคยกับการเรียนที่มีครูผู้สอนป้อนข้อมูลการเรียนรู้แบบต่อหน้า โดยเฉพาะนักเรียนทหาร จึงจำเป็นต้องมีการแนะนำวิธีการเรียนและจัดแผนการเรียนอย่างเหมาะสม ซึ่งเมื่อผู้เรียนเข้าใจวิธีการแล้วจะเป็นการสร้างความรู้ความคุ้นเคยในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมในภายภาคหน้า

การวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการรับสารสำหรับนักเรียนจา โรงเรียนชุมพลทหารเรือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้จัดทำจากเนื้อหาารายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารตามหลักสูตรนักเรียนจาโรงเรียนชุมพลทหารเรือ พ.ศ.2559 ใช้ในการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมหรือ

บททวนข้อมูลในช่วงเวลาที่ขาดหายไปทำกิจกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเข้าถึงความรู้ให้กับผู้เรียนที่ไม่มีเวลาในการเข้าเรียนในชั้นเรียน ให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพผ่านการใช้สื่อที่จัดเตรียมไว้ให้ตามความต้องการอย่างไม่จำกัดเวลา และยังสามารถสร้างชุมชนบนเครือข่ายของการเรียนรู้ สำหรับสื่อสารระหว่างครูและนักเรียน ตลอดจนระหว่างนักเรียนด้วยกัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถที่จะเปิดโอกาสในการศึกษาจนเกิดความรู้ความเข้าใจได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งเสริมแนวทางในการเรียนรู้และการให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง โดยใช้หลักของการสื่อสารพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และเพิ่มคุณค่าการใช้ อนุรักษ์ภาษาไทยไปสู่การถ่ายทอดวิธีการ องค์ความรู้ที่เหมาะสมกับการสื่อสารให้เรียนรู้ให้คงอยู่ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การสร้างทัศนคติในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่จะพัฒนาคุณภาพประชากรไปสู่สังคมและประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

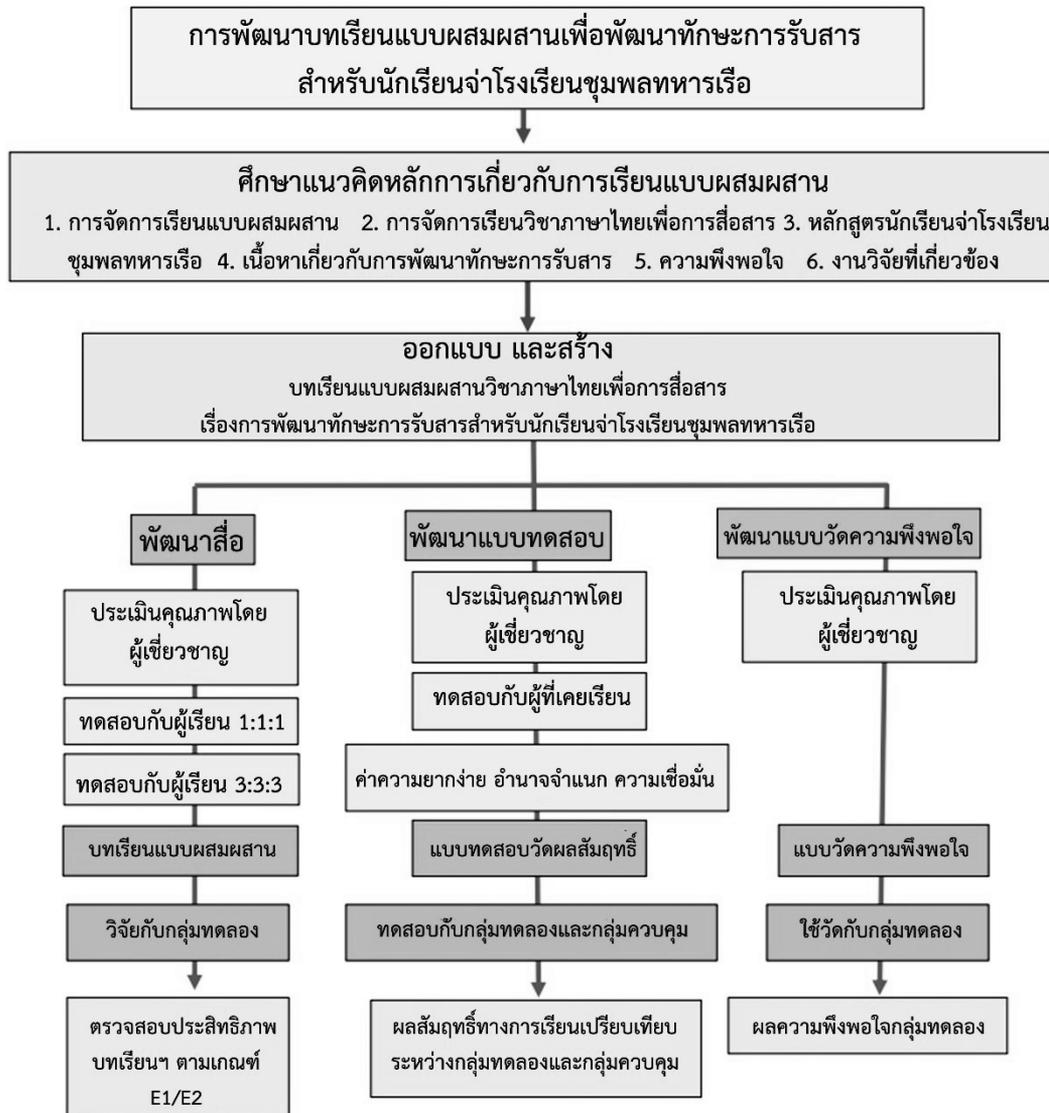
1. เพื่อพัฒนาบทเรียนแบบผสมผสาน สำหรับการพัฒนาทักษะการรับสาร ในรายวิชาภาษาไทย เพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสานและนักเรียนจำที่เรียนด้วยวิธีการปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีต่อการเรียนแบบผสมผสานจากการเรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสาน สำหรับการพัฒนาทักษะการรับสาร ในรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านข้อมูลในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 455 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำนวน 60 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติจำนวน 30 คน และนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสานจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Randoms Sampling)
2. ขอบเขตด้านระยะเวลาและสถานที่ในการวิจัย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลการวิจัยและทำการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2562 โดยทำการวิจัยที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี
3. ขอบเขตด้านเครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บทเรียนแบบผสมผสาน เพื่อพัฒนาทักษะการรับสารสำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ โดยมีหัวข้อในการพัฒนาบทเรียนแบบผสมผสาน ได้แก่ 1) ทักษะการอ่าน 2) การพัฒนาทักษะการอ่าน 3) ทักษะการฟัง และ 4) การพัฒนาทักษะการฟัง พัฒนาโดยการออกแบบและปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนแบบกลุ่มเล็ก กลุ่มกลาง เพื่อปรับปรุงก่อนนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีค่าประสิทธิภาพของสื่อโดยวิธีการหาประสิทธิภาพแบบ E1/E2 มีค่าเท่ากับ 82.83/85.89 ซึ่งมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เรื่องการพัฒนาทักษะการรับสารสำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของวัตถุประสงค์รายข้อ (IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.7-1 ซึ่งเป็นค่าที่เหมาะสมไปทดสอบกับนักเรียนที่เคยเรียนในหัวข้อดังกล่าวมาแล้วเพื่อหาค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.2-0.8 และ 0.2-0.9 และค่าเชื่อมั่นของข้อสอบที่ 0.85 และแบบวัดความพึงพอใจในการเรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการรับสารสำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่ผ่านการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และข้อคำถามในแบบวัดความพึงพอใจ เมื่อนำมาหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์รายข้อ

(IOC) ได้เท่ากับ 0.96 ซึ่งเครื่องมือทั้งหมดได้ผ่านการพัฒนา และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา ด้านสื่อ และด้านการวัดการประเมินผลแล้วทั้งสิ้น พบว่า เครื่องมืออยู่ในเกณฑ์ดีและดีมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 4.49 และ 4.70 ตามลำดับ

กรอบแนวคิดการวิจัย

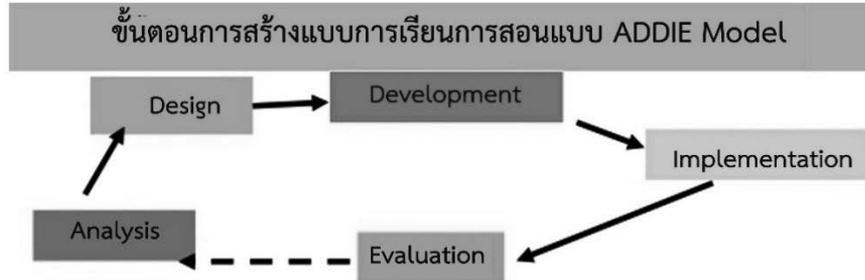

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

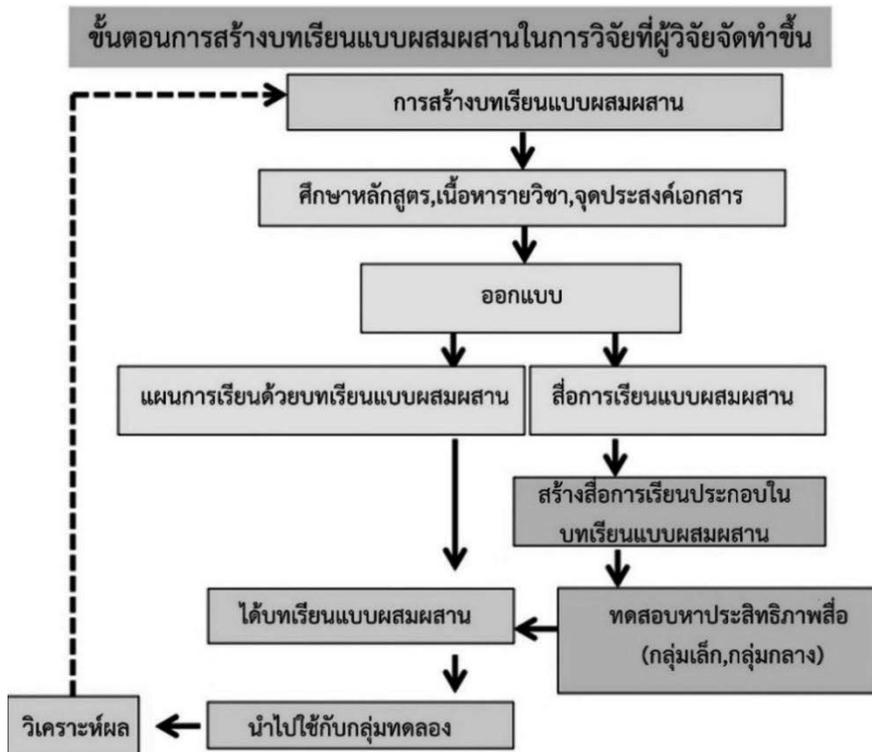
วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เริ่มค้นคว้าข้อมูล เพื่อสร้างแบบแผนในการวิจัยที่เหมาะสมกับนักเรียนจำจากการเก็บข้อมูลพบว่า กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนทหารอยู่ในโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนแบบโรงเรียนประจำ ดังนั้น การมีความเคร่งครัดในระเบียบวินัย อิศระ และทัศนคติการเรียนจึงค่อนข้างจำกัด พื้นฐานการสอนเป็นการบรรยายและฝึกปฏิบัติ โดยครูผู้สอนที่สอนโดยตรง เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเรียนเป็นไปตามที่โรงเรียนได้จัดหาให้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ในโรงเรียน โดยประยุกต์ใช้หลักการพัฒนาสื่อเพื่อสร้างแบบแผนการเรียนการสอน ADDIE Model (McGriff,

Steven J., 2000, pp. 1-2, อ้างถึงใน วัชรพล วิบูลยศรีน, 2557, น. 194) แสดงดังภาพที่ 2 ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสาน และขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานให้กับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น แสดงดังภาพที่ 3 ขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนแบบผสมผสานที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

ภาพที่ 2 ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสาน จาก หลักการออกแบบการสอนบนเว็บตามแบบจำลอง ADDIE เพื่อการสอนสนทนาภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับชาวต่างประเทศ. (วัชรพล วิบูลยศรีน, 2557, น. 194)

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนแบบผสมผสานที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการรับสาร สำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ
 - 1.1 แผนการเรียนแบบผสมผสานวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เรื่อง การพัฒนาทักษะการรับสาร
 - 1.2 บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เรื่อง การพัฒนาทักษะการรับสาร
 - 1.3 ห้องเรียนออนไลน์ โดยการใช้ Gadget ของ Google for Education
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เรื่องการพัฒนาทักษะการรับสาร

3. แบบวัดความพึงพอใจในการเรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการรับสาร สำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ

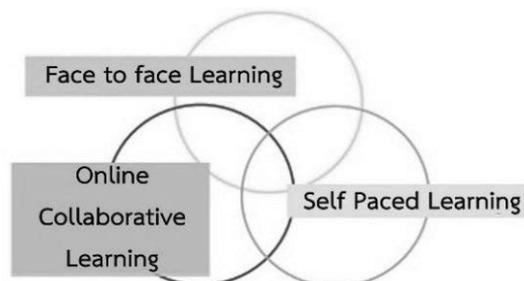
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลของการสร้างบทเรียนแบบผสมผสาน และเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย แล้วจึงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามหลักของ ADDIE Model ประยุกต์ใช้เพื่อสร้างบทเรียนแบบผสมผสาน วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เรื่องการพัฒนาทักษะการรับสาร ผู้วิจัย และประยุกต์ขั้นตอนดังกล่าวเมื่อนำไปใช้ในการวิจัย โดยการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือ 3 ชนิดข้างต้น เป็นเครื่องมือที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา ด้านสื่อเทคนิค และด้านการวัดการประเมินผล วิเคราะห์ค่าคุณภาพแล้ว สามารถนำมาใช้ในการวิจัยได้ ดังนี้

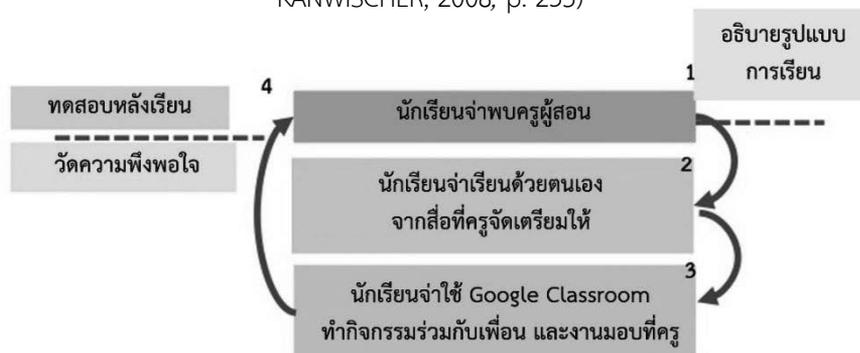
1. การสร้างและพัฒนาบทเรียนแบบผสมผสาน

การสร้างและพัฒนาบทเรียนแบบผสมผสาน ประกอบไปด้วยแผนการเรียนรู้ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และการใช้ห้องเรียนออนไลน์ Google Classroom ประกอบกันในการพัฒนาทักษะการรับสาร สำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ

การสร้างแผนการเรียนรู้แบบผสมผสาน ผู้วิจัยได้ออกแบบอัตราส่วนของการสอนแบบไม่เผชิญหน้าต่อการสอนแบบเผชิญหน้า เป็นร้อยละ 75 ต่อร้อยละ 25 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนแบบผสมผสาน (อุมพร คาคการณ์ไกล, 2558, น. 16) แผนการเรียนรู้แบบผสมผสาน ผู้วิจัยได้ศึกษาโครงสร้างของการผสมผสาน และเลือกรูปแบบของ Uwe SCHULZE, Inga GRYL, and Detlef KANWISCHER (2008, pp. 230-239) ดังภาพที่ 4 Teacher Training Course with a Blended Model ที่เป็นการผสมผสานระหว่างการเผชิญหน้า ไม่เผชิญหน้า และการเสริมสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองดังภาพที่ 5 การเรียนรู้แบบผสมผสานที่ผู้วิจัยจัดทำ

ภาพที่ 4 Teacher Training Course with a Blended Model (Uwe SCHULZE, Inga GRYL, and Detlef KANWISCHER, 2008, p. 235)

ภาพที่ 5 การเรียนรู้แบบผสมผสานที่ผู้วิจัยจัดทำ

การสร้างและพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เพื่อพัฒนาทักษะการรับสารที่มีเนื้อหาและแบบฝึกหัดสำหรับให้นักเรียนจำได้เรียนรู้และฝึกฝนด้วยตนเอง ซึ่งบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดทำขึ้น ประกอบไปด้วย สื่อมัลติมีเดียทั้งภาพ ข้อความ วิดีโอ และเสียง สลับสับเปลี่ยนกันไปตามวัตถุประสงค์ในการเรียนแต่ละหัวข้อ เพื่อการกระตุ้นผู้เรียนในการใช้ทักษะการรับสาร อีกทั้งได้บรรจุแบบฝึกหัดสำหรับวัดความเข้าใจ เมื่อนักเรียนจำทำเสร็จจะสามารถรู้ผลได้ทันที สามารถทำได้ทุกเวลาที่พร้อมและก่อนที่ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง ได้ทดลองกับกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน แบบ 1:1:1 และ 3:3:3 เก็บข้อมูลปรับปรุง และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

การนำ Google Classroom ใช้สำหรับเป็นช่องทางในการสื่อสาร และทำกิจกรรมการเรียนระหว่าง ครู-นักเรียน และนักเรียน - นักเรียน ซึ่งมีความยืดหยุ่นมากกว่าการเรียนด้วยวิธีการปกติ กล่าวคือนักเรียนจำไม่เกิดความเครียดในการเรียน แต่ยังสามารถสื่อสารกับครูผ่านการโต้ตอบในโพสข้อความต่าง ๆ รวมทั้งมีกิจกรรมที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน โดยครูผู้สอนเป็นผู้สังเกตการณ์ และให้คำแนะนำได้ตลอดเวลาแม้ไม่ได้อยู่ในห้องเรียน

2. การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 30 ข้อ ร่วมกับแบบฝึกหัดและกิจกรรมตลอดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเอกสารการสร้างแบบทดสอบ และเลือกใช้แบบทดสอบคู่ขนานหรือแบบทดสอบเทียบเคียง (Equivalence Test) เพื่อเปรียบเทียบกันได้ การประเมินแบบอิงกลุ่ม (Norm-referenced Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาว่า ผู้ที่ได้รับการประเมินแต่ละคนมีความสามารถมากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ถูกวัดด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกัน สร้างข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก แล้วจึงนำแบบทดสอบที่ออกเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของวัตถุประสงค์รายข้อ (IOC) โดยนำแบบทดสอบข้อที่ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.7 - 1 ซึ่งเป็นค่าที่เหมาะสมไปทดสอบกับนักเรียนที่เคยเรียนหัวข้อดังกล่าวมาแล้ว เพื่อหาค่าดัชนีความยากง่าย (ค่า P) ค่าอำนาจจำแนก (ค่า r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยสูตร KR-20 โดยได้แบบทดสอบที่มีค่า P ระหว่าง 0.2 - 0.8 และค่า r ระหว่าง 0.2-0.9 และมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.85 ซึ่งเป็นค่าที่เหมาะสม ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้มาใช้ในการวิจัย จัดทำแบบทดสอบเพื่อใช้ในการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การสร้างและพัฒนาแบบวัดความพึงพอใจด้วยการเรียนแบบผสมผสาน

แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนจำที่เรียนด้วยวิธีแบบผสมผสาน สำหรับการประเมินความคิดเห็นและทัศนคติหลังเรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสาน โดยสร้างแบบวัดความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 103) แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และข้อคำถามในแบบวัดความพึงพอใจ เมื่อนำมาหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์รายข้อ (IOC) ของแบบสอบถามได้ค่า IOC เท่ากับ 0.96 ซึ่งเป็นค่าที่มีความเหมาะสม จึงนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย โดยการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือ 3 ชนิดข้างต้น ตามลำดับขั้นตอนของ ADDIE Model เมื่อผ่านการวิเคราะห์ค่าคุณภาพเหมาะสมแล้ว จึงนำมาใช้ในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีแบบแผนในการวิจัยแบบ Pretest Posttest Control Group Design (Campbell & Stanley, 1963, pp. 13-16) ด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน และใช้วิธีการเทียบผลการเรียนแรกเข้าแบบรายคู่ เพื่อแบ่งกลุ่มทดลองเป็นสองกลุ่ม กลุ่มละ 30 คน ที่มีผู้มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน กลุ่มละเท่า ๆ กัน จากนั้นจึงดำเนินการวิจัย

โดยการจัดการเรียนการสอนแบบปกติกับกลุ่มควบคุม และการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน พร้อมทั้งวัดความพึงพอใจกับกลุ่มทดลอง เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนจึงจัดการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียนชุดเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่าง และนำผลการทดสอบมาเปรียบเทียบกัน

รายละเอียดของการดำเนินการวิจัยจัดทำเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การดำเนินการสอนด้วยวิธีแบบปกติกับกลุ่มควบคุมและดำเนินการสอนด้วยวิธีแบบผสมผสานกับกลุ่มทดลอง 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการวิจัย และ 3) การนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์โดยหาค่าทางสถิติ ซึ่งแต่ละขั้นผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. การดำเนินการสอน

1.1 การดำเนินการสอนด้วยวิธีปกติ ซึ่งผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนในการสอนตามแผนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารของนักเรียนจาโรงเรียนชุมพลทหารเรือ (โรงเรียนชุมพลทหารเรือ, 2559) ประกอบด้วย การทำแบบทดสอบก่อนเรียน การบรรยาย การทำกิจกรรมในห้องเรียน การมอบงาน และการทดสอบหลังเรียน

1.2 การดำเนินการสอนด้วยวิธีแบบผสมผสาน ซึ่งผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนในการสอนตามแผนการเรียนสำหรับให้นักเรียนจาเรียนด้วยวิธีแบบผสมผสาน จำนวน 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นการแนะนำเครื่องมือในการเรียนให้แก่ นักเรียน ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้พบกับนักเรียนในห้องเรียน (Face to Face) เพื่อแนะนำวิธีการ เงื่อนไข และเครื่องมือในการเรียน พร้อมทั้งให้นักเรียนได้ทดลองใช้เครื่องมือจริง ในขั้นนี้ได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 30 ข้อ

ขั้นการให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง โดยใช้เครื่องมือที่จัดทำไว้ให้ ได้แก่ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เรื่อง การพัฒนาทักษะการรับสาร พร้อมทั้งนัดหมายเวลาทำกิจกรรมใน Google Classroom หรือห้องเรียนเสมือน ซึ่งกิจกรรมในห้องเรียนเสมือนนี้มีครูสร้างกิจกรรม และเป็นผู้สังเกตเก็บคะแนนจากกิจกรรมที่ทำเป็นรายบุคคลระหว่างการเรียน

ขั้นการสรุปผลการเรียน ให้นักเรียนจาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ พร้อมทั้งแบบวัดความพึงพอใจในการเรียนแบบผสมผสาน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนจาโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2562 จำนวน 60 คน ซึ่งแบ่งเป็นนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติ จำนวน 30 คน และนักเรียนที่เรียนวิธีการผสมผสาน โดยใช้บทเรียนแบบผสมผสาน จำนวน 30 คน ซึ่งผู้วิจัยกล่าวถึงตามการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ให้นักเรียนจาทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองทั้ง 60 คน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดเดียวกัน จำนวน 30 ข้อ

2.2 ดำเนินการวิจัยโดยให้นักเรียนจากกลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน เรียนด้วยวิธีการปกติและนักเรียนจากกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน เรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสาน โดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และ Google Classroom

2.3 ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนจาทั้งสองกลุ่ม ทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแบบทดสอบที่ใช้เป็นแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วนำไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่นักเรียนทำได้

2.4 ดำเนินการวัดความพึงพอใจของนักเรียนจากกลุ่มทดลองที่มีต่อการเรียนแบบผสมผสาน ด้วยบทเรียนแบบผสมผสาน เรื่องการพัฒนาทักษะการรับสาร สำหรับนักเรียนจาโรงเรียนชุมพลทหารเรือ โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วรวบรวมข้อมูลไว้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. การนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์โดยหาค่าทางสถิติ

การพัฒนาบทเรียนแบบผสมผสานวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เพื่อพัฒนาทักษะการรับสาร สำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ มีการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย ดังนี้

การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดบทเรียนแบบผสมผสาน วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เรื่อง การพัฒนาทักษะการรับสาร สำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ E1/E2 โดย ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556, น. 1-19)

การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำกลุ่มทดลอง ก่อนเรียนและ หลังเรียนของนักเรียนจำ ที่ได้เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสาน วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เรื่อง การพัฒนา ทักษะการรับสารสำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ โดยใช้การทดสอบค่า t แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็น อิสระต่อกัน (t-test Independent Sample)

การวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อบทเรียนแบบผสมผสาน วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เรื่อง การพัฒนา ทักษะการรับสารสำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเทียบเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ผลการวิจัย

1. บทเรียนแบบผสมผสานได้รับการประเมินคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา ด้านสื่อเทคนิค และด้านเครื่องมือการวัดการประเมินผล อยู่ในเกณฑ์ดีขึ้นไปทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 4.49 และ 4.70 ตามลำดับ และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลประสิทธิภาพของบทเรียนแบบผสมผสาน ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ E1/E2

ตัวแปร	ค่าประสิทธิภาพของ กระบวนการ (E1)		ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2)	
	\bar{X}	ร้อยละ	\bar{X}	ร้อยละ
กลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสาน	18.76	82.83	25.77	85.89

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนแบบผสมผสานวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารเพื่อพัฒนา ทักษะการรับสารสำหรับนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ กลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ (E1/E2) โดยเฉลี่ย 82.83/85.89 โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) เท่ากับ 82.83 และ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) เท่ากับ 85.89 ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสานมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียน กลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเปรียบเทียบระหว่างสองกลุ่ม

ตัวแปร	คะแนนเฉลี่ย		t	p
กลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนปกติ	คะแนนก่อนเรียน	18.90	-15.460	.000*
	คะแนนหลังเรียน	24.80		
กลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสาน	คะแนนก่อนเรียน	18.77	19.510	.000*
	คะแนนหลังเรียน	25.77		

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสาน มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสาน มีความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำแบบวัดความพึงพอใจในการเรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสาน ทั้งสิ้น 29 ข้อคำถาม และแบ่งรายการประเมินเป็น 6 ด้าน ได้ค่าเฉลี่ยภาพรวมดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนจำที่เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสาน (นำเสนอในภาพรวมแต่ละด้าน)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลค่า
1. ภาพรวมด้านคุณภาพการนำเสนอ	3.77	0.74	มาก
2. ภาพรวมด้านภาพ ภาพเคลื่อนไหว เสียงและภาษาที่ใช้	3.58	0.68	มาก
3. ภาพรวมความพึงพอใจด้านเวลาในการเรียน	3.68	0.50	มาก
4. ภาพรวมความพึงพอใจด้านแบบทดสอบ	3.74	0.72	มาก
5. ภาพรวมความพึงพอใจด้านองค์ประกอบของการเรียน	3.61	0.73	มาก
6. ภาพรวมความพึงพอใจด้านการกระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้	3.64	0.73	มาก
สรุปรวม	3.67	0.68	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินโดยรวมความพึงพอใจของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่เรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ในหัวข้อการพัฒนาทักษะการรับสารที่ใช้ในการสอนแบบผสมผสาน มีความพึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทเรียนแบบผสมผสาน วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ออกแบบด้วยวิธีการรวบรวมข้อมูลบนพื้นฐานของความเป็นจริงของผู้เรียน เนื้อหาและสภาพแวดล้อมในการเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ข้อจำกัดของการเรียนการสอน ตลอดจนข้อดีของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยในการรวบรวมนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ผู้วิจัยได้นำคะแนนของผู้เรียนในรุ่นก่อนหน้าจำนวน 3 รุ่น (ปีการศึกษา 2559 – 2562) มาเปรียบเทียบและพบแนวโน้มที่เกิดจากข้อขัดข้อง เกิดอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ เวลาในการเรียนปกติไม่ยืดหยุ่นเพียงพอสำหรับผู้เรียน โดยเฉพาะกลุ่มผู้เรียนที่ไม่สามารถเข้าเรียนในห้องเรียนได้ ซึ่งกิจกรรมโดยพื้นฐานของตัวของผู้เรียนเอง หากได้รับการแก้ไขโดยใช้เวลาและโอกาสในการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมในรายบุคคลนั้น สามารถเกิดกลไกในการพัฒนาทักษะการเรียนได้ บทเรียนแบบผสมผสานที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและจัดทำเมื่อตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี เหมาะสมแก่การนำไปใช้ จึงเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากผลการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับ พิษญาภา ยวงสร้อย (2562, น. 1-15) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจในการทำโครงการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาที่มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิตา วรรณพิรุณ (2554, น. 43-49) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเรียนแบบผสมผสาน จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ พบว่า การเรียนการสอนบทเรียนแบบผสมผสานทำให้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการเรียนในปัจจุบัน ทำให้ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมกันตามศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ ตามแผนการพัฒนารูปแบบ

การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เช่นเดียวกับสิริโชติ บริบูรณ์ทรัพย์และศรีสมร พุ่มสะอาด (2562, น. 73-83) ที่ศึกษาผลการเรียนรู้หลังบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้วิชาอิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรม 1 ของนักเรียนช่างฝีมือทหาร พบว่า นักเรียนช่างฝีมือทหารมีผลการเรียนรู้หลังเรียนรู้ออนไลน์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบหลังเรียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ กับกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสาน ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนในกลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนปกติมีค่าเฉลี่ย 24.80 กลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสานมีค่าเฉลี่ย 25.77 เมื่อเปรียบเทียบแล้ว พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสานสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อนุมานได้ว่า เป็นเพราะการเรียนการสอนด้วยวิธีปกติในห้องเรียนโดยครูผู้สอน 1 คนต่อนักเรียน 30 คน เป็นการเรียนรู้อย่างการจดจำ และทำความเข้าใจอย่างผิวเผิน ไม่สามารถให้ผู้เรียนติดตามค้นคว้าหาความรู้ได้ เพราะสื่อและเวลาภายในห้องมีอยู่อย่างจำกัด ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้แบบตัวต่อตัวได้ในแต่ละชั่วโมงของการสอน และไม่รองรับกับความแตกต่างระหว่างบุคคล กรณีที่นักเรียนบางคนป่วยหรือไม่พร้อมจะเรียน วิธีการเรียนปกติไม่ยืดหยุ่นและรองรับในลักษณะดังกล่าวนี้ และส่งผลให้มีโอกาสที่เกิดการหลงลืมหรือเรียนอย่างไม่เต็มที่ เพราะไม่มีการทำความเข้าใจในระหว่างเรียน ด้วยเหตุนี้ การเรียนแบบผสมผสานจึงเป็นทางเลือกที่มีความยืดหยุ่นในการเรียนสูงกว่าการเรียนแบบปกติมาก ทั้งเวลา ความพร้อมส่วนบุคคล ไม่เร่งรัด แต่เร้าความรู้สึกในการเรียนรู้นอกจากการเรียนแบบปกติ สอดคล้องกับงานวิจัยของคมสัน เวณานนท์ (2548) ที่ศึกษารูปแบบที่เหมาะสมการฝึกนักศึกษาวิชาทหารโดยใช้คอมพิวเตอร์มัลติมีเดียสำหรับนักศึกษาวิชาทหาร ผลการศึกษาพบว่า ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนจากการฝึกศึกษาผ่านบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มควบคุมเรียนด้วยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวมทั้งสอดคล้องกับบลัทสปาลิน ไจธรรม (2558, น. 74-75) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเรียนรู้ออนไลน์แบบผสมผสานกรณีศึกษา : โรงเรียนศิริวังวิทยาคาร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 81.74/83.13 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hasanah and Malik (2020, pp. 1295 - 1396) ที่ศึกษาการเรียนรู้ออนไลน์แบบผสมผสานในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการสื่อสารของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัย พบว่า การใช้รูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์แบบผสมผสานช่วยเพิ่มทักษะการคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้รูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์แบบผสมผสานได้อย่างมีประสิทธิภาพช่วยเพิ่มทักษะการสื่อสาร รวมทั้งนักเรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการสื่อสารในชั้นทดลองมีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการวัดความพึงพอใจ จากแบบวัดความพึงพอใจในการเรียนด้วยบทเรียนแบบผสมผสาน วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เพื่อพัฒนาทักษะการรับสารสำหรับนักเรียนจาโรงเรียนชุมพลทหารเรือ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก อาจเป็นเพราะเนื้อหาการเรียนแบบผสมผสานนั้นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละหน่วย ความเหมาะสมของการใช้ภาษา ความเหมาะสมของเวลากับแบบทดสอบคำถามมีความชัดเจน เข้าใจง่าย บทเรียนมีความน่าสนใจ ยืดหยุ่น ไม่บีบบังคับ จึงทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการรับสารสื่อสารได้ดีขึ้น ไม่กดดัน และลดอคติในการเรียน ส่งผลให้มีความพอใจในการเรียนแบบผสมผสาน เมื่อคิดค่าเฉลี่ยภาพรวมได้เท่ากับ 3.67 จัดอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรวรรณ เพ็งสมบัติ (2557, น. 97-109) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำอยู่ในระดับดี

เช่นเดียวกับปราโมทย์ สุขศิริศักดิ์และนันทิกานต์ กลิ่นเขตต์ (2563, น. 44-52) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา กรณีศึกษาโรงเรียนนายเรืออากาศ พบว่าการออกแบบรูปแบบการศึกษาเป็น 3 รูปแบบ คือ เรียนในห้องปกติแบ่งพื้นที่ผู้สอนและผู้เรียน เรียนในห้องแบบเว้นระยะห่างของผู้เรียน และเรียนแบบออนไลน์ ผลที่ได้คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแต่ละรูปแบบมีผลใกล้เคียงกัน และผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนแบบออนไลน์ได้ค่าความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 84 และเป็นไปตามที่ Nor Azian Abdul Rahmana, Norashikin Husseinb, & Ainie Hairianie Aluwic (2015, pp. 768-775) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีต่อการเรียนแบบผสมผสาน : ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ พบว่า จากการใช้แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ประเทศมาเลเซีย นักศึกษามีความพึงพอใจและตระหนักในคุณค่าของการเรียนแบบผสมผสาน ร้อยละ 91 ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดเป็นอันดับแรกต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบผสมผสาน คือ วิธีการเรียนที่ใช้งานง่ายและมีผลต่อระดับประสิทธิภาพของนักเรียนจากการเรียนรูปแบบผสมผสาน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้พบว่า บทเรียนแบบผสมผสานมีประสิทธิภาพดี ครูผู้สอนในรายวิชาเดียวกันสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในทุกห้องเรียน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ เข้าใจ ในเนื้อหาวิชาที่เรียนได้อย่างเท่าเทียมกัน
2. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นผลมาจากการจัดสัดส่วนและกำหนดวิธีการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นมากกว่าวิธีการเรียนแบบปกติที่มีข้อจำกัดทางการเรียนในห้องเรียน ดังนั้น ครูผู้สอนที่เป็นผู้จัดการเรียนรู้ควรคำนึงถึงอัตราส่วนที่เหมาะสมระหว่างการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าในห้องเรียน และการเรียนแบบไม่เผชิญหน้าที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้จริงของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพได้มากขึ้น
3. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนแบบผสมผสาน เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมและการเลือกใช้สื่อที่หลากหลายเหมาะสมกับความสนใจและวัยของผู้เรียน ดังนั้น ครูผู้สอนควรคำนึงถึงพื้นฐานการใช้สื่อเสริมต่าง ๆ ของผู้เรียนที่เท่าเทียมกันเป็นสำคัญด้วย โดยเลือกสื่อที่มีความซับซ้อนน้อย สำหรับให้ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงได้โดยง่าย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรูปแบบส่งเสริมความสามารถทางด้านอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการคิด หรือความสามารถในการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาวิธีเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่มีรูปแบบในการเรียนการสอนที่ทันสมัย แปลกใหม่ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอยู่เสมอ

เอกสารอ้างอิง

- คมสัน เวณานนท์. (2546). รูปแบบที่เหมาะสมการฝึกนักศึกษาวิชาทหารโดยใช้คอมพิวเตอร์มัลติมีเดียสำหรับนักศึกษาวิชาทหาร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 1-19.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2556). เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนภาษาไทย หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปณิตา วรณพิรุณ. (2554). การเรียนแบบผสมผสาน จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. *อาชีวและเทคนิคศึกษา*, 1(2), 43-49.
- ปราโมทย์ สุขศิริศักดิ์ และนันทิกานต์ กลิ่นเชตุ. (2563). จัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนากรณีศึกษาโรงเรียนนายเรืออากาศ. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 21(2), 44-51.
- พิชญภา ยวงสร้อย. (2562). อริยสัจกับการเรียนรู้ด้วยโครงการในยุคดิจิทัล. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 3(1), 1-16.
- ลภัสปาลิน ใจธรรม. (2558). *การเรียนรู้แบบผสมผสานกรณีศึกษา : โรงเรียนศิริวังวิทยาการ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.
- วัชรพล วิบูลยศรีน. (2557). หลักการออกแบบการสอนบนเว็บตามแบบจำลอง ADDIE เพื่อการสอนสนทนาภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับชาวต่างประเทศ. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 6(12), 192- 192.
- วีรวรรณ เพ็งสมบัติ. (2557). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทยเรื่อง การเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 8(3), 97-109.
- เศณีวิ ฤกษ์มงคล. (2562). การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน วิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา. *วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 838-853.
- สิริโชค บริบูรณ์ทรัพย์ และ ศรีสมร พุ่มสะอาด. (2562). การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่องทรานสดีเวอร์และเซมเซอร์ ของนักเรียนช่างอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนช่างฝีมือทหาร. *วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ*, 10(3), 73-83.
- สำนักงานเทคโนโลยีและสื่อการสอน. (2562). *แนวทางการใช้รูปแบบการส่งเสริมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *ภาพรวมการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อุมภาพร คาดการณ์ไกล. (2558). การออกแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานและองค์ประกอบที่มีประสิทธิภาพของการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 35(1), 1-31.
- Campbell, Donald T., and Stanley, Julian C. (1963). *Experimental and Quasi-Experimental Design for Research*. Boston:Houghton Mifflin.
- Hasanah and Malik, M. N. (2020). Blended learning in improving students' critical thinking and communication skills at University. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 15(5), 1295-1306.
- Nor Azian Abdul Rahmana, Norashikin Husseinb, & Ainie Hairanie Aluwic. (2015). Satisfaction on Blended Learning in a Public Higher Education Institution: What Factors Matter? *rocedia - Social and Behavioral Sciences*, 211(3), 768-775.
- Uwe SCHULZE, Inga GRYL, and Detlef KANWISCHER. (2008). Spatial Citizenship: Creating a Curriculum for Teacher Education. *Comenius Action*.
- Wingard, R. G. (2014). eb-Enhanced Courses : A Multi-Institutional Study. *EDUCAUSE QUARTERLY*, 1.